

پیش‌نیاز مهم برای اجرایی شدن رمز ارز ایران و روسیه

بررسی‌ها نشان می‌دهد راه‌اندازی رمز ایران و روسیه با وجود تامین زیرساخت‌ها و شرایط لازم که می‌تواند برای تسهیل و تبادل ارزش پول بسیار مفید بوده باشد، به پیش‌نیازهایی مهمی نیاز دارد.

به گزارش آران، نوز به نقا، از ایرنا

ارزهای دیجیتال در چند سال اخیر به عنوان گزینه جایگزین دلار مطرح شده اند؛ به ویژه بعد از تحریم های روسیه که سبب شد برخی از مقام های روسی به صراحت از احتمال بهره برداری از ارزهای دیجیتال به جای دلار در زمینه پرداخت ها بگویند. با توجه به تنگنانهایی که سلسله مراتب مسلط غربی بر نظام بین الملل، پیش روی ارتباطات بانکی و مالی و نیز مبادلات تجاری و اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و برخی کشورهای درگیر تحریم قرار داده، بخشی از نگاه ها متوجه فرصت و مجربایی به نام «رمزارز» ها و به طور کلی «ارز دیجیتال» است. در همین حال، تصمیم گیری در مورد «حکمرانی دیجیتال» همچون بسیاری از کشورها از چالشی ترین موضوع های سیاسی_اقتصادی کشور ما در سال های اخیر بوده که هنوز جمع بندی و چارچوبی مشخص برای آن فراهم نشده است.

دلارزدایی عبارتی است که به پایان هژمونی دلار به عنوان اصلی ترین ارز مرجع تجارت بین المللی نسبت داده می شود. البته دلارزدایی نباید به جایگزینی ارزی دیگر با دلار تعبیر شود؛ بلکه دلارزدایی حالتی است که در آن اعتبار دیگر ارزها موازی با دلار افزایش یافته و دیگر دلار در تجارت جهانی مسلط نباشد. ارزهای دیجیتال هم مدتی است که به عنوان گزینه جایگزین مطرح شده اند؛ به ویژه بعد از تحریم های روسیه که سبب شد برخی از مقام های روسی به صراحت از احتمال بهره برداری از ارزهای دیجیتال به جای دلار در زمینه پرداخت ها بگویند. در گذشته نیز احتمال هایی در مورد قدرت گد، ارزها، دجیتال، مطرح شده بود.

طبق تازه ترین داده های انتشار یافته در وبسایت «کوین مارکت کپ» اینک ۲۴ هزار و ۶۵۷ رمز ارز در جهان وجود دارد. اخبار مربوط به رمز ارز مشترک ایران و روسیه هم برای نخستین بار در ماه نخست زمستان سال ۱۴۰۱ منتشر شد. «علیرضا پیمان پاک» رئیس مرکز توسعه تجارت ایران در جلسه هم اندیشی با کسب و کارهای حوزه تجارت الکترونیک که در ۲۷ دی سال ۱۴۰۱ برگزار شده بود، از راه اندازی رمز ارز مشترک ایران و روسیه خبر داد. خبرگزاری روسی Vedomosti هم با اعلام این خبر گفت این توکن قرار است به عنوان روش پرداخت در تجارت خارجی استفاده شده و به نام «توکن، منطقه خلیج فارس» شناخته شود.

پیمان پاک در آن زمان اعلام کرد که قرار است پلتفرم های ایرانی با مشارکت همکاران روسی خود بازار منطقه ای خود را گسترش دهند. او همچنین از فراهم شدن اقدامات اتصال شبکه بانکی ایران به «میر» نیز خبر داده بود.

پس از سفر هیات روسی در شهریور ۱۴۰۱ به ایران و مذاکراتی که برای توسعه همکاری ها در زمینه رمزارز صورت گرفت، موضوع انتشار یک «توکن مشترک»، نظر همه را به خود جلب کرد.

«الکساندر براژنیکوف» مدیر اجرایی انجمن صنایع رمزنگاری و بلاک چین روسیه، کسی که در همایش تکنو بلاک ایران حضور یافته بود، هم اعلام کرد که این توکن در قالب «استیبل کوین» و دارای پشتوانه طلا است. برای اهداف پروژه «توکن منطقه خلیج فارس» هم امکان تراکنش های فرامرزی به جای استفاده از ارزهایی مانند دلار آمریکا، روبل روسیه یا ریال ایران اعلام شده است.

براساس گزارش های رسانه ای، این ارز ابتدا قرار بود در منطقه ویژه اقتصادی «آستاراخان»، محلی در روسیه که محموله های ایران پذیرفته می شود، مورد استفاده قرار گیرد. این در حالیست که ایران و روسیه هر دو کشورهایی هستند که استفاده و فعالیت های مرتبط با رمزارزها و دارایی های دیجیتال را تا حدی ممنوع یا محدود اعلام کرده بودند و در عین حال سعی در دور زدن تحریم های جهانی با استفاده از رمزارزها در بخش تجارت خارجی داشتند که نتیجه این فعالیت ها ثبت سفارش واردات از طرف ایران به ارزش ۱۰ میلیون دلار بود. با این وجود از آن تاریخ تاکنون وضعیت طرح اعلام شده همچنان نامعلوم است.

گروه پژوهش **ایرنا** به منظور پیگیری این موضوع با «محمد رضا شرفی» عضو «انجمن بلاک چین ایران» گفت و گو کرد که در ادامه توضیحات وی در مورد این رمز ارز جدید را می خوانیم.

رمز ارز در حوزه فعالیت های اقتصاد قرار می گیرد که مهم ترین کارایی آن تسریع و تبدیل فرایندهای مربوط به انتقال و تبادل ارزش استتسریع و تبدیل فرآیند انتقال ارزش مهم ترین کارکرد رمز ارز

شرفی در این زمینه می گوید: رمز ارز در حوزه فعالیت های اقتصادی قرار دارد و مهم ترین کارایی آن تسریع و تبدیل فرایندهای مربوط به انتقال و تبادل ارزش است. طبیعی است که بخش انتقال پول هم در این فرایند بسیار مهم است.

درواقع رمز ارزها، رمز مشترک در جهان هستند که اکنون در سطوح مختلف در حال استفاده هستند، اما تاکنون برای معاملات میان دولت ها مورد استفاده قرار نگرفته و دولت ها هم برنامه مدونی در این زمینه نداشته اند. بنابراین تنها راه موجود برای استفاده از این فناوری به منظور تبدیل و تسریع انتقال پولی، تعریف بسترهای مشترک است. چنانچه بدان اشاره شد، تاکنون چنین چیزی در بین دولت ها سابقه نداشته و این رمز ارز بین ایران و روسیه برای نخستین بار در سطح بین المللی مطرح شده است.

کارشناس حوزه ارزهای دیجیتال و رمزارزها می افزاید: رمز ارز ایران و روسیه هنوز عملیاتی نشده و زیرساخت های خاص خود را برای اجرا می طلبد و اگرچه این زیرساخت ها فراهم شده اما به طور کامل و دقیق اجرایی نشده است. موضوعی که بیش از همه در این زمینه از اهمیت برخوردار است، تفاهم دو طرف یعنی طرف ایرانی و روسی در رابطه با راه اندازی آن است. یعنی دولتها باید بتوانند ابتدا منافع مشترکشان را تعریف کنند. در واقع این رمز ارز همان صندوق پولی مشترک است و هر کشور به میزانی که خودش صلاح می داند می تواند در آن مشارکت کند.

در رابطه با سرمایه گذاری های مشترک و میزان توکنی که از کشور خارج می شود، متعلق به همان کشور است. توکن به عنوان نمادی از پشتوانه صندوق است که این صندوق می تواند تعهدات بانک مرکزی ها باشد که تضمین می شود و به نوعی ضمانتی است که بانک مرکزی از این صندوق به عمل می آورد. توکن می تواند نقش انتقال ارزش را داشته باشد. پول به نوعی وسیله ای برای انتقال ارزش است که در صورت استفاده از رمز ارز این انتقال ارزش می تواند دیجیتال باشد.

وی در ادامه و در پاسخ به این سوال که چرا با گذشت ۶ ماه از اولین اخبار مرتبط با این موضوع، رمز ارز چندان عملیاتی نشده، گفت: متأسفانه چنین چیزی هم به دلیل شرایطی است که در حوزه معرفی فناوری مطرح است. به طور مثال پیش از این که یک فناوری جدید وارد بازار شود، ابتدا تبلیغات بسیار گسترده ای در مورد آن انجام می شود. چنین چیزی در مورد رمز ارز مشترک میان ایران و روسیه هم وجود دارد که قبل از راه اندازی آن تبلیغات گسترده ای برای آن انجام شد. یعنی بیشتر از رمز ارز ایران و روسیه بهره برداری اسمی شده تا یک بهره برداری عملیاتی. در این رابطه چالش های زیادی وجود دارد که تفاهم دو کشور و تامین اعتبار برای این صندوق مشترک نمونه آن است.

رمز ارز در واقع همان صندوق پولی مشترک است و هر کشور به میزانی که خودش صلاح می داند می تواند در آن مشارکت کند دولت ها تامین کننده اعتبار رمز ارز ایران و روسیه هستند

دولت ها که پشتوانه این صندوق هستند باید این کار را انجام دهند که بیشتر این تامین اعتبار هم از جانب بانک مرکزی صورت می گیرد. هنوز مشخص نیست که آیا بانک مرکزی ایران یا بانک مرکزی روسیه تاکنون برای تامین اعتبار اقدامی کرده اند یا خیر. البته چنین وضعیتی در بخش نیازسنجی هم باید باشد که آن هم مشخص نیست. به عبارت دیگر باید مشخص شود که آیا این الزام، نیازسنجی یا تفاهم در این حوزه صورت گرفته است؟ از طرف دیگر هنوز سهم هر طرف در صندوق مشخص نشده و اینها مواردی است که باید در مذاکرات سرانجام بگیرد که متأسفانه تاکنون این مذاکرات به مرحله عملیات وارد نشده است.

ارتباط میان تاسیس بانک روسی در ایران و رمز ارز مشترک نیست

اکنون نمی توان نظری کلی در رابطه با عدم عملیاتی شدن رمز ارزها داد، اما باید گفت تجارب گذشته نشان داده که تشکیل رمز ارز بین دو کشور قابلیت بسیار زیادی دارد موضوع تاسیس بانک روسی در ایران هم در این گفت وگو مورد بررسی قرار گرفت که شرفی در این زمینه توضیح داد: ارتباطی میان تاسیس و راه اندازی بانک روسی و استفاده از رمز ارز مشترک وجود ندارد. اما باید گفت که وجود بانک های خارجی در ایران به توسعه روابط تجاری ایران با کشور تاسیس کننده بانک مرکزی، کمک بسیار زیادی می کند. به خصوص در شرایط تحریمی که این نیاز بسیار مهم و ضروری هم به نظر می رسد. البته اگر این بانک ها بانک های بسیار قوی هم نباشند، به هر حال اقدامی است که انجام شده و حتی برداشتن یک قدم کوچک مثبت، بسیار بهتر از این است که

هیچ کاری انجام نشود.

اگرچه اکنون نمی توان نظری کلی در رابطه با عملیاتی شدن رمز ارزها داد، اما باید گفت تجارب گذشته نشان داده که تشکیل رمز ارز میان دو کشور قابلیت بسیار زیادی دارد اما این فناوری قابلیت های بیشتری دارد که ما هنوز از آن بی بهره ایم؛ قابلیت هایی مانند ثبت اسناد و تایید اصالت اسناد.

علاوه بر این، تامین مالی هم از دیگر قابلیت های رمز ارز مشترک است. می توانیم با توجه به محدودیت ها و نیازهایی که در سطح کشور وجود دارد از این ابزار برای تامین مالی پروژه های بخش خصوصی و دولت بهره بگیریم.

به طور مثال اکنون جذب سرمایه خارجی در کشور یک چالش است که رمز ارز می تواند در این زمینه موثر باشد، اما متاسفانه تاکنون در این زمینه نسبت به سایر کشورها ضعیف تر عمل کرده ایم. البته خبر خوب هم این است که اکنون زیرساخت های لازم برای استفاده از رمز ارزها مهیا شده و امکان برای ثبت سفارش و تامین ارز برای تجار فراهم است.